

Sygn. akt VII U 1299/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. do SO Jarosław Matuszczak

Protokolant: referent stażysta Magdalena Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 28 lipca 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy z odwołania R. K.

od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 11 maja 2015 r. nr (...)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. K. prawo do emerytury od dnia 30 kwietnia 2015 r.,
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie.

Sygn. akt VII U 1299/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu R. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycie prawa do przedmiotowego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez ubezpieczonego 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł ubezpieczony, który wskazując na to, iż posiada 15- letni staż pracy w szczególnych warunkach wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury. Uzasadniając prezentowane stanowisko skarżący wyjaśnił, że w okresie od 17 lipca 1990 r. do 31 lipca 1997 r. był zatrudniony w (...) Sp. z o.o. w G., a w okresie od 01 sierpnia 1997 r. do 30 września 1999 r. w firmie (...) wskazując, że w trakcie zatrudnienia u wskazanych powyżej pracodawców świadczył prace w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonej decyzji. Jednocześnie pozwany wyjaśnił, że do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył następujących okresów zatrudnienia skarżącego:

- od 17 lipca 1990 r. do 31 lipca 1997 r. z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G.

- od 01 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w (...) w G.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. K., urodzony w dniu (...), w dniu 30 kwietnia 2015 r. złożył w organie rentowym wniosek o prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

Odwołujący się nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego, a w dniu 11 marca 2015 r. ukończył wiek 60 lat.

W toku postępowania przed organem rentowym na dzień 01 stycznia 1999 r. wnioskodawca udowodnił 27 lat, 9 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 7 lat, 9 miesięcy i 21 dni pracy w szczególnych warunkach.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzja z dnia 11 maja 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu R. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na niespełnienie przesłanek warunkujących nabycie prawa do przedmiotowego świadczenia – tj. nielegitymowanie się przez ubezpieczonego 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

Okoliczności bezsporne, nadto: akta rentowe:, karta przebiegu zatrudnienia – k. 18, wniosek ubezpieczonego z dnia 30 kwietnia 2015 r. – k. 1-4, decyzja pozwanego z dnia 11 maja 2015 r. – k. 19

Odwołujący się zdobył prawo jazdy kat. C + E zezwalające na kierowanie pojazdami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony w dniu 30 września 1976, w trakcie pobytu w wojsku.

W okresie od 17 lipca 1990 r. do 31 lipca 1997 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. na stanowisku kierowcy.

Początkowo ubezpieczony kierował samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton. Początkowo skarżący obsługiwał pojazd o masie 10 ton marki V. z tzw. (...) ((...)). Za pomocą w/w pojazdu ubezpieczony rozwoził kosmetyki.

Następnie pracodawca powierzył skarżącemu do obsługi pojazd marki S. (...), który posiadał przyczepę o ładowności 12 ton. Za jego pomocą wnioskodawca przewoził do Szwecji takie produkty jak m. in. drzewo, papier, metal, żelazo.

Odwołujący się był wysyłany w trasy zarówno na terenie kraju jak również za granicą. Świadczył pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, zasadniczo od poniedziałku do piątku. Nierzadko jednak zdarzało się, że wykonywał przypisaną mu pracę od poniedziałku do niedzieli. Odwołujący się jeździł zgodnie z czasem pracy kierowców, był rozliczany zgodnie z tachografem, który ładowano tarczami na 7 dni.

Do obowiązków skarżącego, oprócz zasadniczej pracy w postaci kierowania pojazdami, należało dbanie o ich stan techniczny, w tym wykonywanie drobnych, bieżących napraw.

W sytuacji w której Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. w G. nie miało własnych zleceń transportowych do wykonania, R. K. świadczył pracę poprzez wykonanie transportu podzlecane go jego pracodawcy na rzecz przedsiębiorstwa o nazwie (...).

Zatrudnionym we wskazanym powyżej zakładzie pracy począwszy od 1991 r. by także S. S..

Dowód:

- ***akta rentowe: świadectwo pracy – k. 16 plik dot. kapitału początkowego,***

- **akta sprawy: zeznania świadka S. S. – k. 34 (nagranie k. 37: 00:08:25 – 00:16:58), zeznania B. B. – k. 35 (nagranie k. 37: 00:22:23 – 00:30:00), zeznania ubezpieczonego – k. 92-93 (nagranie k. 95: 00:31:24 – 00:42:05),**
- **załącznik do akt (karton): akta osobowe R. K. (folia, brak nr kart): podanie z 17.07.1990 r. i umowa o pracę z tej daty, orzeczenie – kwalifikacyjne kierowcy z 22.06.1993 r., świadectwo pracy z 30.07.1997 r. oraz z dokumentacja płacowa: listy płac od stycznia 1996 do lipca 1997 r. (czarny segregator), listy płac od lipca 1990 r. do grudnia 1995 (biały segregator).**

W okresie od 01 sierpnia 1997 r. do 30 września 1999 r. odwołujący się był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy przez J. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) na stanowisku kierowcy.

Pierwotnie J. T. prowadził działalność gospodarczą na rynku ubezpieczeń, jednakże chciał rozszerzyć zakres działalności i wejść na rynek transportowy. W związku z powyższym zakupił pojazd marki M. (...) wraz z naczepą o nośności 24 ton. Ubezpieczony został zatrudniony przez pracodawcę celem obsługi w/w pojazdu.

W trakcie zatrudnienia u tego pracodawcy odwołujący się jeździł wyłącznie tym samochodem ciężarowym.

Początkowo, gdy pracodawca nie posiadał jeszcze koncesji na transport zagraniczny, odwołujący się kierował pojazdami oraz wyruszał w trasy na terenie kraju. W związku z powyższym w początkowym okresie zatrudnienia wnioskodawca rozwoził kleje Atlas. Następnie świadczył usługi na rzecz (...) w G. rozwijając papier.

Po otrzymaniu przez pracodawcę niezbędnej koncesji, odwołujący się rozpoczął pracę na trasach zagranicznych – do Szwecji, gdzie przewoził drzewo, metal oraz nawozy dla rolnictwa. Wykonując przypisane mu zadania wnioskodawca wyruszał w trasy za granicę, które trwały po kilka dni. Czas pracy skarżącego monitorowany był przez tachograf.

W trakcie zatrudnienia pracodawca nie powierzał ubezpieczonemu wykonywania innych rodzajowo czynności.

Dowód:

- **akta rentowe: świadectwo pracy – k. 8,**
- **akta sprawy: zeznania T. R. – k. 35 (nagranie k. 37, 00:31:37 – 00:38:14) , zeznania P. T. – k. 93 (nagranie k. 95, 00:14:46 – 00:27:51) zeznania ubezpieczonego – k. 92-93 (nagranie k. 95: 00:31:24 – 00:42:05).**
-

Sąd zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny w spornym zakresie, Sąd ustalił na podstawie dokumentach prywatnych znajdujących się w aktach sprawy albo do nich dołączonych (dokumenty znajdujące się w aktach osobowych i listy płac) oraz w aktach pozwanego organu rentowego, których prawdziwość oraz rzetelność co do zasady nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania.

Z dokumentów związanych z zatrudnieniem w (...) (...) Sp. z o.o. w G. w postaci podania ,umowy o pracę, zaświadczeń i świadectwa pracy wynikało jednoznacznie, że R. K. poszukiwał zatrudnienia wyłącznie jako kierowca i w takim też charakterze został zatrudniony. Przeszedł też niezbędne badania psychologiczne i dokonano kontroli jego uprawnień do kierowania pojazdami. Dokumenty te wyraźnie wskazywały, że ubezpieczony był kierowcą samochodów ciężarowych.

Nie udało się natomiast ustalić miejsca położenia dokumentów pracowniczych i płacowych ubezpieczonego z okresu zatrudnienia u J. T. mimo prób ich odnalezienia także przez jego brata P. T..

Sąd natomiast uznał za wiarygodny dowód ze zdjęcia (k.81), na którym widać samochód ciężarowy jakim kierował R. K., zwłaszcza po opisanu go przez świadka P. T.,

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także na zeznaniach świadków: T. R., P. T., S. S., B. B. albowiem ich zeznania były spójne wewnętrznie i korespondowały ze sobą, a także z zeznaniami samego ubezpieczonego. Powołani w sprawie świadkowie (za wyjątkiem P. T., który jest bratem byłego pracodawcy skarżącego) byli współpracownikami odwołującego się ze spornych okresów zatrudnienia. W związku z powyższym należało uznać, że posiadają wiedzę o charakterze świadczonej przez niego pracy. Z kolei P. T. będąc bratem J. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) posiadał wiedzę zarówno o przedmiocie działalności brata jak również o rodzaju pracy wykonywanej stricte przez ubezpieczonego.

Ponadto Sąd oparł się także na zeznaniach skarżącego, który wyjaśnił charakter zatrudnienia w spornych okresach ubezpieczenia, wyjaśniając, że w obu przypadkach do jego zadań należała obsługa pojazdów ciężarowych. Jego zeznania pokrywały się w zasadniczych kwestiach z zeznaniami świadków oraz z dokumentami.

Odwołanie ubezpieczonego zasługiwało na uwzględnienie.

Ogólne zasady nabywania prawa do emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po 1948 r. zostały uregulowane w treści art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecny tj. Dz. U. z 2015, poz. 121 ze zm.; dalej jako ustawa emerytalna), zgodnie z którym ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, tj. spełniają łącznie następujące warunki na dzień 01 stycznia 1999 r. :

- 1) legitymują się okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż: 65 lat - dla mężczyzn, 60 dla kobiet,
- 2) mają okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej: 25 lat dla mężczyzn, 20 dla kobiet,

nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Aktem prawa, do którego odsyła ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odwołując się do przepisów dotychczasowych, jest rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. 1983 Nr 8, poz. 43).

Stosownie do treści § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli na dzień 1 stycznia 1999 r. spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W niniejszej sprawie jedyną sporną przesłanką uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury był czas trwania tzw. szczególnego stażu pracy ubezpieczonego. Wyniki przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wykazały jednak, że wnioskodawca legitymuje się wymaganym 15 – letnim stażem pracy w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A – prac w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego – stanowiącym załącznik do rozporządzenia w dziale VIII (w transporcie i łączności) pod poz. 2 wymieniono prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Zasadniczo zgodnie z przepisem § 2 ust. 1 i 2 powołanego wyżej rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach

lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2). Jednakże w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dokumentów prywatnych uzyskanych przez Sąd oraz zeznań świadków i samego ubezpieczonego dostarczył uzasadnionych podstaw do przyjęcia, że w trakcie w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. w G. w okresie od 17 lipca 1990 r. do 31 lipca 1997 r. jak również w okresie od 01 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. w trakcie zatrudnienia w u J. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) wnioskodawca stale oraz w pełnym wymiarze czasu pracy świadczył prace w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 ton- tj. wykonywał pracę określoną w pkt 2 działu VIII wykazu A stanowiącego załącznik do cytowanego powyżej Rozporządzenia.

Na powyższą okoliczność wskazuje treść dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych skarżącego oraz dokumentacja płacowa pracodawcy, która w połączeniu z zeznaniami świadków oraz samego ubezpieczonego pozwoliła na miarodajne ustalenie rzeczywistej istoty pracy wnioskodawcy wykonywanej przez odwołującego się podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o.

Mimo, że zarówno w wystawionym przez pracodawcę świadectwie pracy oraz w dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych ubezpieczonego wskazano jedynie, że odwołujący się zajmował stanowisko kierowcy, to treść zeznań S. S. oraz B. B. nie pozostawia najmniejszych wątpliwości, że wnioskodawca obsługiwał wyłącznie pojazdy ciężarowe o ciężarze całkowitym przekraczającym 3,5 ton. Za pomocą w/w samochodów odwołujący się rozwoził określonego rodzaju towary zarówno po terenie kraju jak również poza jego granicami. Na powyższe wskazuje również uzyskanie przez pracodawcę kopii dokumentów potwierdzających uprawnienia ubezpieczonego do prowadzenia pojazdów C+E oraz przeprowadzanie badań okresowych w tym psychologicznych w tym zakresie.

Powyższe twierdzenia w pełni korelowały z twierdzeniami samego ubezpieczonego, który szczegółowo wyjaśnił na czym polegała wykonywana przez niego praca.

Nie bez znaczenia dla omawianej kwestii pozostaje fakt, że ubezpieczony zdobył prawo jazdy kat C już w 1976, w związku z powyższym był uprawniony by obsługiwać tego typu pojazdy oraz wykonywać w/w pracę.

Jak podkreślali świadkowie oraz sam skarżący – w spornym okresie zatrudnienia wnioskodawca świadczył prace od poniedziałku do piątku - w razie potrzeb od poniedziałku do niedzieli, a czas świadczonej przez niego pracy był mierzony za pomocą tachogramów. Powyższe potwierdza zasadność uznania, że praca wnioskodawcy była przez niego wykonywana stale w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wyniki postępowania dowodowego nie pozwalały też na przyjęcie, że istniały okresy, kiedy R. K. świadczył innego rodzaju pracę. W okresie zatrudnienia u J. T. brak było w ogóle przesłanek do takiego przyjęcia. Natomiast w okresie zatrudnienia w P. Z. (...) Sp. z o.o. w G. w okresach w których chwilowo nie było zleceń własnych przedsiębiorstwa, wnioskodawca był kierowany do wykonywania podzleceń na rzecz przedsiębiorstwa (...), które wykonywał tym samym samochodem ciężarowym co dla swojego pracodawcy.

Do zadań skarżącego należało także dbanie o stan techniczny pojazdu, dokonywanie drobnych napraw, jednakże dbanie o zdatność pojazdu do użytku jest czynnością immanentnie związaną z pracą kierowcy.

Fakt wykonywania przez skarżącego pracy w szczególnych warunkach u J. T. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w okresie od u od 01 sierpnia 1997 r. do 31 grudnia 1998 r. został jednoznacznie poparty zeznaniami

świadka T. R., który potwierdził, że do obowiązków skarżącego należało wyłącznie kierowanie samochodem ciężarowym o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (M. (...) wraz z naczepą), za pomocą którego wnioskodawca przewoził towar na terenie kraju oraz poza jego granicami. Powyższe okoliczności zostały nadto poprawie zeznaniami brata ówczesnego pracodawcy ubezpieczonego P. T. jak również samego skarżącego.

Wyjaśnić w tym miejscu należy, że Sąd nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych warunkach pełnego okresu zatrudnienia u w/w pracodawcy, o który wnosił skarżący (tj. okresu od 01 sierpnia 1997 r. do 30 września 1999 r.) albowiem zgodnie z przywoływana powyżej regulacją przesłanka legitymowania się 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach musi zostać spełniona na dzień 01 stycznia 1999 r. Zatem okres od 01 stycznia 1999 r. do 30 września 1999 r. nie mógł zostać zaliczony do stażu pracy odwołującego się dla potrzeb ustalenia uprawnień emerytalnych z art. 184 ustawy.

Uwzględnienie spornych okresów sprawia, że odwołujący się legitymuje się wymaganym przepisami prawa 15- letnim stażem pracy w szczególnych warunkach.

W konkluzji, z wyżej przytoczonych względów Sąd Okręgowy na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., na podstawie cytowanych wyżej przepisów prawa materialnego, zmienił w punkcie 1 wyroku zaskarżoną decyzję organu rentowego z dnia i przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia 30 kwietnia 2015 r., tj. od daty złożenia przez ubezpieczonego w organie rentowym wniosku o dochodzone świadczenie.

Działając zaś na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, Sąd wnioskując a contrario, w punkcie 2 wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nie ustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do charakteru zatrudnienia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia. Ubezpieczony nie złożył bowiem w organie rentowym dokumentu w postaci świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach na podstawie którego Zakład Ubezpieczeń Społecznych mógłby dokonać prawidłowej kwalifikacji uwzględnionych przez Sąd w toku niniejszego postępowania okresów.